

Nové normy ČSN (88)

Ing. Vincent Csirik, ÚNMZ

Úvod

V časopisu Elektro 11/2008 (článek Ing. Milana Holečka, pověřeného řízením ČNI) a 1/2009 (článek Ing. Alexandra Šafaříka-Pštrosze, předsedy Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví) byla uvedena informace o transformaci technické normalizace v České republice. Tato transformace je legislativně zakotvena ve Sbírce zákonů (částka 141, 154 a 155). V zásadě jde o to, že rozhodnutím č. 50/2008 ministra průmyslu a obchodu z 18. března 2008 byl Český normalizační institut (ČNI) k 31. prosinci 2008 zrušen. Ve smyslu zákona č. 22/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů, přecházejí činnosti tvorby a vydávání českých technických norem (ČSN) na Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ).

Tento seriál článků Nové normy ČSN, který jsem připravoval jako pracovník ČNI, měl 87 pokračování. V rámci probíhající transformace jsem se stal pracovníkem ÚNMZ. Vzhledem k tomu, že čtenáři časopisu Elektro mají o tyto články s aktuálními informacemi z oblasti normalizace velký zájem, budu po dohodě se šéfredaktorem časopisu Elektro Ing. Jiřím Kohutkou i nadále informovat čtenáře touto formou o nových normách ČSN, i když nyní již jako pracovník ÚNMZ (pozn.: pro zachování kontinuity bude číslování článků navazovat, proto tento příspěvek má pořadové číslo 88).

Předmluva

Opravam chyb je zpravidla věnována malá pozornost, přičemž tyto opravy mohou přinášet důležité informace pro uživatele technických norem. Je třeba připomenout, že nyní podle MPN 1:2006* (dříve MPN 1:1999) se opravy chyb původních ČSN, popř. opravy chyb národních prvků ČSN, které přejímají evropské nebo mezinárodní normy (národní titulní strana, národní předmluva, národní poznámky, chyby v českém překladu), vydávají tiskem, avšak (na rozdíl od oprav převzatých evropských nebo mezinárodních norem) zpravidla jen tehdy, když tyto chyby mohou vést k nejasnému nebo chybnému výkladu ustanovení normy anebo ztěžují-li svým rozsahem podstatně používání normy.

Pozn.:

Pro nepodstatné ojedinělé chyby, které nemohou způsobit nesprávný výklad ustanovení normy (drobné překlepy apod.), se opravy samostatně nevydávají. Tyto chyby se opraví

až v rámci případné změny nebo revize příslušné normy.

- Pro stavbu, členění a úpravu oprav ČSN platí v zásadě stejná pravidla jako pro ČSN, tj.:
- podle způsobu zavedení původního dokumentu se zavádějí i jeho opravy,
- označení opravy se skládá z označení ČSN a ze slova *oprava* a pořadového čísla opravy, uvedenými pod označením ČSN (pozn.: pořadové číslo opravy navazuje na celkový počet předchozích oprav přijatých k dané normě bez ohledu na jejich původ – národní, převzaté – a na způsob jejich zveřejnění),
- označení opravy změny se skládá ze zkráceného označení změny ČSN (např. ČSN 12 3456/Z1) a ze slova *oprava* a pořadového čísla opravy, uvedenými pod označením změny,
- vztah označení opravy ČSN k dokumentu (k opravě), ze kterého byla oprava převzata, se vyjadřuje údajem o shodnosti,
- místo názvu normy v cizích jazycích se uvádí anglické slovo *oprava* ve tvaru *corrigendum* (stejný princip označení opravy platí i pro opravy vydané změny).

Opravy chyb převzatých evropských nebo mezinárodních norem, které vyplývají z opravy vydané příslušnou evropskou nebo mezinárodní normalizační organizací, se přejímají způsobem odpovídajícím způsobu převzetí opravované normy (převzetí překladem, originálem, vydáním oznámení o schválení k přímému používání nebo pouhým oznámením tohoto schválení ve věstníku ÚNMZ).

Pozn.:

Jsou-li k evropské nebo mezinárodní normě přejímané překladem v době jejího zpracování k dispozici opravy vydané příslušnou normalizační organizací (CEN, CENELEC, ISO, IEC), zapracují se do českého překladu (tj. do ČSN EN, ČSN IEC apod.).

Nové opravy

- **ČSN EN 50121-1 ed. 2/Opr. 1** Drážní zařízení – Elektromagnetická kompatibilita – Část 1: Všeobecně (idt EN 50121-1:2006/Cor.:2008-05) (vydání: únor 2009),
- **ČSN EN 50121-2 ed. 2/Opr. 1** Drážní zařízení – Elektromagnetická kompatibilita – Část 2: Emise celého drážního systému do vnějšího prostředí (idt EN 50121-2:2006/Cor.:2008-05) (vydání: únor 2009),
- **ČSN EN 50121-3-1 ed. 2/Opr. 1** Drážní zařízení – Elektromagnetická kompa-

titabilita – Část 3-1: Drážní vozidla – Vlak a celkové vozidlo (idt EN 50121-3-1:2006/Cor.:2008-05) (vydání: únor 2009),

- **ČSN EN 50121-3-2 ed. 2/Opr. 1** Drážní zařízení – Elektromagnetická kompatibilita – Část 3-2: Drážní vozidla – Zařízení (idt EN 50121-3-2:2006/Cor.:2008-05) (vydání: únor 2009),
- **ČSN EN 50121-4 ed. 2/Opr. 1** Drážní zařízení – Elektromagnetická kompatibilita – Část 4: Emise a odolnost zabezpečovacích a sdělovacích zařízení (idt EN 50121-4:2006/Cor.:2008-05) (vydání: únor 2009),
- **ČSN EN 50121-5 ed. 2/Opr. 1** Drážní zařízení – Elektromagnetická kompatibilita – Část 5: Emise a odolnost pevných instalací a zařízení trakční napájecí soustavy (idt EN 50121-5:2006/Cor.:2008-05) (vydání: únor 2009).

Uvedené opravy doplňují do příslušných norem (souboru ČSN EN 50121) přílohu ZZ, která uvádí pokrytí základních požadavků směrnice ES. Uvedené opravy jsou k dispozici na webových stránkách ÚNMZ.

Pro informaci je dále uveden text přílohy ZZ z opravy ČSN EN 50121-1 ed. 2/Opr. 1.

Příloha ZZ (informativní)

Pokrytí základních požadavků směrnice ES

Tato norma byla zpracována pod mandátem, který byl udělen CENELEC Evropskou komisí a Evropským sdružením volného obchodu, a v rozsahu své působnosti pokrývá relevantní základní požadavky tak, jak jsou uvedeny v příloze I směrnice ES 2004/108/ES.

Tato část normy sama o sobě nezakládá shodu se základními požadavky směrnice EMC bez ostatních relevantních částí souboru.

Upozornění: Na výrobky, které jsou předmětem této normy, se mohou vztahovat další požadavky a další směrnice ES.

Pozn.:

Text dalších oprav je obdobný.

Na jednání TNK 22 Elektrotechnické předpisy, které se konalo 11. prosince 2008, byly projednány návrhy některých možných oprav platných ČSN, a to především za účelem sjednocení terminologie. Po diskusi bylo dohodnuto, že předložené návrhy oprav budou využity především při zavádění příslušných částí IEC 60050 (Mezinárodní elektrotechnický slovník) a při zavádění souboru HD 60364 (Elektrické instalace nízkého napětí).

* Metodické pokyny pro normalizaci MPN 1:2006 Stavba, členění a úprava českých technických norem, kterými se v návaznosti na obdobné předpisy mezinárodních a evropských normalizačních organizací stanovují jednotná pravidla pro stavbu, členění a úpravu českých technických norem (ČSN), a to jak původních ČSN zpracovaných na národní úrovni, tak i ČSN, kterými se přejímají evropské nebo mezinárodní normy do soustavy českých technických norem.

Pro přiblížení problematiky jsou dále uvedeny návrhy, které byly předloženy Ing. Křížem.

□ Návrh překládat *Main Earthing Terminal* jednoznačně pouze termínem **hlavní uzemňovací svorka**.

Vzhledem k nejednotnosti překladů termínu *Main Earthing Terminal* (je to termín 195-02-33 v ČSN IEC 60050-195 a 826-13-15 v ČSN IEC 60050-826) v různých předpisových normách souboru ČSN 33 2000 (někde se překládá jako hlavní ochranná svorka, jinde doslovně jako hlavní uzemňovací svorka) doporučuji zvážit úpravu překladu tohoto termínu tak, aby slovo earthing bylo překládáno jako uzemňovací. Takže termín 195-02-33

v ČSN IEC 60050-195 a 826-13-15 v ČSN IEC 60050-826 by pak vypadal takto:

hlavní ochranná uzemňovací svorka, hlavní ochranná uzemňovací přípojnice – svorka nebo přípojnice, která je částí uzemňovací soustavy instalace; umožňující elektrické spojení několika vodičů za účelem uzemnění.

□ Návrh opravy v definici ČSN IEC 60050-826, resp. 826-14-09:

vodič vedení^{}, fázový vodič** (v síti AC), **krajní vodič** (v síti DC) – vodič, který je v normálním provozu pod napětím a je schopen se podílet na přenosu nebo rozvodu elektrické energie, ale který není **nulovým nebo středním vodičem**.

Pozn.:

*Původní definice sice neodporuje terminologii platné v současné době, nicméně jedním z cílů při zpracování ČSN IEC 60050-826 bylo terminologii pro elektrické rozvody a instalace zjednodušit a přizpůsobit ji jednak mezinárodním zvyklostem, jednak také technické praxi. Proto bylo přijato, že ve střídavé soustavě se bude přednostně používat termín **nulový vodič** (připojuje se k nulovému bodu sítě) a ve stejnosměrné termín **střední vodič** (připojuje se ke střednímu bodu sítě). Tomuto pojetí je opravou přizpůsobena i definice v termínu 826-14-09.*

(pokračování)

^{**}) Národní poznámka: V síti AC je vodič vedení fázový vodič, v síti DC je to krajní vodič.

Publikace nakladatelství BEN – technická literatura

Publikace nakladatelství BEN – technická literatura

Vyhláška 50 – komplet

vazba: brožovaná V2
vydáno: leden 2009

běžná cena: 1 111 Kč

včetně 9% DPH

adresa knihy: <http://shop.ben.cz/121784>

Začínáme s LabVIEW

autor: Havlíček Josef, Vlach Jaroslav, Vlach Martin, Vlachová Viktorie

rozsah: 248 stran B5

vydáno: listopad 2008

běžná cena: 336 Kč včetně 9% DPH

(v e-shopu 299 Kč)

příloha: CD-ROM

adresa knihy: <http://shop.ben.cz/121299>

VN zdroje – zdroje vysokého napětí

pokusy a experimenty, měření a měřicí přístroje, ochranné pomůcky

autor: Lysenko Vladimír

rozsah: 248 stran B5

vydáno: červen 2008

běžná cena: 399 Kč včetně 9% DPH

(v e-shopu 354 Kč)

adresa knihy: <http://shop.ben.cz/121290>

V balíčku najde čtenář soubor testových otázek pro revizní techniky od ITI (Institut technické inspekce). Tento soubor je komplexní přípravou pro revizní technika, ve kterém najde otázky a správné odpovědi. Balíček knih je však určen nejen pro revizní techniky, ale také pro všechny, kteří se chystají na přezkoušení podle vyhl. 50/78 Sb.

Přestože se programové prostředí LabVIEW používá již mnoho let, na knižním trhu dosud chyběla uživatelská příručka v českém jazyce. Cílem autorů tedy bylo předložit českému čtenáři z řad studentů i profesionálních pracovníků první ucelenější publikaci.

Kniha pojednává o vysokonapěťových (vn) zdrojích a o způsobech generace vysokého napětí jak stejnosměrného, tak i periodického střídavého nebo impulzního. Kniha se zabývá nejen zdroji vn, ale i problematikou vn i z jiných pohledů.

Publikace vydavatelství Computer Press

Microsoft Visual C# 2008

Krok za krokem

autor: John Sharp

rozsah: 592 stran ČB

vydáno: listopad 2008

běžná cena: 590 Kč Kč

včetně 9% DPH

příloha: DVD-ROM

adresa knihy: <http://knihy.cpress.cz/K1596>

Kniha popisuje novinky a práci v prostředí Microsoft Visual C# 2005. Výklad postupuje krok po kroku, od samého počátku, nic nevynechává, takže se čtenář nemusí obávat, že se ocitne ve slepé uličce.

Působivé prezentace v PowerPointu 2007

autor: Cliff Atkinson

rozsah: 336 stran ČB

vydáno: listopad 2008

běžná cena: 347 Kč

včetně 9% DPH

příloha: CD-ROM

adresa knihy: <http://knihy.cpress.cz/K1612>

Vytvořit prezentaci v PowerPointu umí každý druhý, ovšem vytvořit takovou prezentaci, která by opravdu zaujala pozornost posluchačů, inspirovala je a motivovala, to dokáže málokdo.

Fotografujeme kreativně

Inspirace pro dokonalější fotografie

nakladatel: Computer Press

rozsah: 168 stran plnobarvených

vydáno: listopad 2008

běžná cena: 297 Kč včetně 9% DPH

adresa knihy: <http://knihy.cpress.cz/K1636>

Inspiraci najdete na každé stránce této knihy. Nádherné fotografie jsou doplněny krátkým popisem autora – jak snímek vznikl, proč a jakou techniku použil. U většiny fotografií je uveden i komentář fotografa.